

איסור מניעת הריון ודין פרישה בגלולות

מצוות פריה ורבייה

1. בראשית פרק א, כח

וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֹשְׁתָּהּ וַיְרְדוּ בְּדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיַּיָּה הַרְמֵשֶׁת עַל הָאָרֶץ:

2. רמב"ם הלכות אישות פרק טו

הלכה א: האשה שהרשת את בעלה אחר הנישואין שימנע עונתה הרי זה מותר, במה דברים אמורים בשהיו לו בנים שכבר קיים מצוות פריה ורבייה אבל אם לא קיים חייב לבעול בכל עונה עד שיהיו לו בנים מפני שהיא מצות עשה של תורה שני' פרו ורבו.

הלכה ד: כמה בנים יהיו לאיש ותתקיים מצוה זו בידו זכר ונקבה, שני' זכר ונקבה בראם

3. ישעיהו פרק מה פסוק יח

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה בּוֹרְאֵי הַשָּׁמַיִם הוּא הָאֱלֹהִים יִצְרֵן הָאָרֶץ וְעָשָׂה הוּא כּוֹנְנָהּ לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשִׁבְתָּהּ יִצְרָה אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד:

4. קהלת פרק יא פסוק ו

בְּבִקְרֵי זָרַע אֶת זֶרַעְךָ וְלַעֲרֹב אַל תִּנְחַם יָדְךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אִי זֶה יִקְשֹׁר הַזֶּה אוֹ זֶה וְאִם שְׁנִיָּהֶם פְּאֻד טוֹבִים:

5. רמב"ם הלכות אישות פרק טו הלכה טז

אף על פי שקיים אדם מצוות פריה ורבייה הרי הוא מצווה מדברי סופרים שלא יבטל מלפרות ולרבות כל זמן שיש בו כח, שכל המוסף נפש אחת בישראל כאילו בנה עולם.

6. שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורבייה סימן א

סעיף ח: אף על פי שקיים פריה ורבייה, אסור לו לעמוד בלא אשה, וצריך שישא אשה בת בנים אם יש ספק בידו, אפילו יש לו כמה בנים;

הוצאת זרע לבטלה

7. נדה יג, א

ר"א אומר: כל האוחז באמה ומשתין כאילו מביא מבול לעולם.. מוטב שיוציא לעז על בניו ואל יעשה עצמו רשע שעה אחת לפני המקום. וכל כך למה? מפני שמוציא שכבת זרע לבטלה; דא"ר יוחנן: כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה, שנאמר וירע בעיני ה' (את) אשר עשה וימת גם אותו. רבי יצחק ורבי אמי אמרי: כאילו שופך דמים שנאמר הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שוחטי הילדים בנחלים תחת סעיפי הסלעים, אל תקרי שוחטי אלא סוחטי. רב אסי אמר: כאילו עובד עבודת כוכבים, כתיב הכא תחת כל עץ רענן וכתוב על ההרים הרמים ותחת כל עץ רענן.

8. נדה יג, ב

ואמר ר' אלעזר: מאי דכתיב ידיכם דמים מלאו - אלו המנאפים ביד. תנא דבי רבי ישמעאל: לא תנאף - לא תהא בך ניאוף, בין ביד בין ברגל (קט"ז: מנאף זרע לבטלה).

9. מעדני יום טוב מסכת נדה פרק ב

דהכי מפיק ליה מקרא מדלא כתיב לא תנאף באשה כדכתיב ואיש כי ינאף את אשת רעהו אלא כתב לא תנאף לחוד כלומר ואפילו שלא באשה אלא ביד או ברגל.

10. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כא הלכה יח

אסור להוציא שכבת זרע לבטלה, לפיכך לא יהיה אדם דש מבפנים וזורה מבחוץ, ולא ישא קטנה שאינה ראויה לילד, אבל אלו שמנאפין ביד ומוציאין שכבת זרע לא די להם שאיסור גדול הוא אלא שהעושה זה בנדוי הוא יושב ועליהם נאמר ידיכם דמים מלא וכאילו הרג הנפש.

11. שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כג

סעיף א: אסור להוציא שכבת זרע לבטלה ועון זה חמור מכל עבירות שבתורה. לפיכך לא יהיה אדם דש מבפנים וזורה מבחוץ, ולא ישא קטנה שאינה ראויה לילד.

12. שו"ת הרא"ש כלל לג סימן ג

וששאלת אשה שיש לה אוטם ברחם בענין שאין השמש דש כראוי לו ומתוך האוטם פעמים שהוא דש בחוץ ולעולם הוא זורה בחוץ. ומספקא לך מי אמרינן כיון שמתכוין לשמש כראוי מותר מידי דהוה המשמש את עקרה והקטנה והזקנה. יראה שהוא אסור, כיון דלעולם הוא זורה בחוץ קרינן ביה ושחת ארצה, ואף על פי שלפעמים הוא דש מבפנים מכל מקום כיון שלעולם הוא זורה מבחוץ אסור. וגריע ממשמשת במוך, דהתם היא משמשת כדרך כל הארץ אף על פי שאין זרעו ראוי להזריע מידי דהוה אעקרה וזקנה וקטנה.

13. שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כג

סעיף ה: אשה שיש לה אוטם ברחם, ועי"כ כשבעלה משמש עמה זורה מבחוץ, אסור, (אבל מותר לשמש עם קטנה ואיילונית, הואיל ומשמש כדרך הארץ) (תוספות ומרדכי פ"ק דיבמות ונ"י פרק הבא על יבמתו).

איסור סרוס

14. ויקרא פרק כב, כד

(כד) וּמַעֲוֹד וְכַתּוּב וְנִתְּוַק וְכָרוֹת לֹא תִקְרִיבוּ לַיהוָה וּבְאֲרָצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ:

15. שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורבייה סימן ה

סעיף יא

אסור להפסיד אברי הזרע, בין באדם בין בבהמה חיה ועוף, אחד טמאים ואחד טהורים, בין בא"י בין בח"ל. וכל המסרס לוקה מן התורה בכל מקום. ואפילו מסרס אחר מסרס לוקה. כיצד, הרי שבא

		שקל יותר וניתן להקל בסכנה או בחוסר ברירה (רוה"פ) ויש שהקלו בצורך אחר (הרב דב ליאור)
4	קוטלי זרע: קצף/ פתילות	לא תמיד מונעים. נטרול של הזרע קל להרבה פוסקים מחסימה שלו.
5	ימים 'בטוחים'	מיעוט מצות עונה. ביטול פו"ר למי שלא קיים. לא בטוח כלל. אבל לרב אליהו דחיית טבילה היא פתרון ראשון.
	ספוגית עם קוט"ז	כמוך ואסור אלא במקום סכנה ובאין חלופה.
6	זורה בחוץ	מעשה ער ואונן וזו"ל ממש ואסור אפילו במקום סכנה.
7	כובעון	אסור זו"ל ממש.
	עיקור	בגבר – אסור. באשה – קשירת חצוצרות - במקום סכנה יש צד היתר.

א' וכתת הגיד, ובא אחר וכתת את הביצים או נתקן, ובא אחר וכתת חוטי ביצים, או שבא אחד ומעך את הגיד, ובא אחר ונתקן, ובא אחר וכתתו, כלם לוקים ואף על פי שלא סירס אחרון אלא מסורס, בין באדם בין בבהמה, חיה ועוף. והמסרס את הנקבה, בין באדם בין בשאר מינים, פטור אבל אסור.

16. ביאור הגר"א על שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורבייה סימן ה סעיף יא

איסור סרוס נקיבה מהתורה רק שאין בהם מלקות.

מניעת הריון

17. יבמות יב, ב

תני רב ביבי קמיה דרב נחמן, שלש נשים משמשות במוך: קטנה, מעוברת, ומניקה; קטנה - שמא תעבר ושמא תמות, מעוברת - שמא תעשה עוברה סנדל, מניקה - שמא תגמול בנה וימות... דברי ר' מ; וחכ"א: אחת זו ואחת זו - משמשת כדרכה והולכת, ומן השמים ירחמו, משום שנאמר: שומר פתאים ה'.

18. רש"י מסכת יבמות דף יב עמוד ב

משמשות במוך - מותרות לתת מוך במקום תשמיש כשהן משמשות כדי שלא יתעברו.

19. תוספות מסכת יבמות דף יב עמוד ב

שלש נשים משמשות במוך - פי' הקונטרס מותר לשמש במוך אבל שאר נשים אסור משום השחתת זרע אף על גב דלא מיפקדה אפריה ורבייה... ור"ת אומר דלפני תשמיש ודאי אסור ליתן שם מוך דאין דרך תשמיש בכך והרי הוא כמטיל זרע על העצים ועל האבנים כשמטיל על המוך אבל אם נותנת מוך אחר תשמיש אין נראה לאסור דהאי גברא כי אורחיה משמש מידי דהוה אקטנה ואילונית דלא איתסרו בתשמיש משום דלאו בנות בנים נינהו והאשה שנותנת אח"כ מוך לא הוזהרה אהשחתת זרע כיון דלא מיפקדה אפריה ורבייה ומשמשות במוך דקתני הכא היינו צריכות לשמש במוך.

אמצעים ומשמעותם

1	גלולה/ מדבקות/ טבעת וכו'	אין השחתת זרע. הפיך. מעשה האשה. גרמא.
2	התקן תוך רחמי בשילוב נחושת	אין השחתת זרע. הפיך. לא ברור צורת העבודה ויש שחששו ל'הפלת' הביצית המופרית. יש שחששו למשמש על עצים ואבנים. חשש 'פתיחת קבר' שאוסר בהכנסה/ הוצאה.
3	דיאפרגמה	מחלוקת קוטבית: יש שדימו למוך שנדון בגמ' ואז קשה להקל אפילו במקום סכנה (תשובות והנהגות, גרמ"א). יש שכתבו

חיוב פרישה באשה הנחבית במחבוא

20. נדה ט, א

בעא מיניה ההוא סבא מר' יוחנן: הגיע עת וסתה בימי עבודה ולא בדקה, מהו? קא מיבעיא לי אליבא דמ"ד וסתות דאורייתא. מאי! כיון דוסתות דאורייתא - בעיא בדיקה, או דלמא: כיון דדמיה מסולקין, לא בעיא בדיקה? א"ל, תניתוה: רבי מאיר אומר, אם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה - טהורה, שחרדה מסלקת את הדמים... וכיון דאיכא חרדה - דמיה מסולקין, ולא בעיא בדיקה; הכא נמי - דמיה מסולקין, ולא בעיא בדיקה.

21. א שור יורה דעה הלכות נדה סימן קפד

ואם הגיע וסתה בימי עיבורה משהוכר עוברה או בימי מניקתה שהן כ"ד חדשים משנולד הולד אפי' מת הולד אין צריך לפרוש סמוך לוסתה וכן לאחר הוסת מותרת אף על פי שלא בדקה. האשה שהיתה נחבית במחבא מפני פחד והגיע וסתה חוששת לו אפי' לא היה לה וסת קבוע. עבר היום ולא בדקה מותרת שחרדה מסלקת הדמים

22. א תורת הבית הארוך בית ז שער ג

אלמא סבירא ליה לר' יוחנן דמעוברת משהוכר עוברה מסולקת דמים אפילו הגיע עת וסת אינה חוששת לו ואינה צריכה בדיקה. ואפילו לכתחילה נמי אינה צריכה בדיקה מדאמר לא בעיא בדיקה. והא דתני נמי במתניתין היתה במחבא והגיע עת וסתה ולא בדקה לאו דוקא לא בדקה אלא מדתניא יישובה לה ולא בדקה שגגה ונאנסה והזידה ולא בדקה הרי זו טהורה הגיע שעת וסתה ולא בדקה הרי זו טמאה תנא נמי ר' מאיר אם היתה במחבא והגיע עת וסתה ולא

27. חוות דעת ביאורים סימן קפד

רק דהטור למד זה מהא שכתב בתורת הבית הארוך (דף קע"א) [בית ז שער ג יב, א] וז"ל, וכיון דדיה שעתה אלמא ראייה מקרית היא ואינה ראויה לחוש לה. ומשום הכי כתב אינה צריכה בדיקה, מה שאין כן לענין מחבא דאף דמסולקת דמים היא לא מצינו בגויה שתהא דיה שעתה, ואדרבה חשוב במתניתין [ז, א] ד' נשים דדיין שעתן ולא חשיב מחבא בהדייהו,

28. שולחן ערוך יורה דעה הלכות גדה סימן קפד סעיף

ח

היתה נחבית במחבא מפני פחד, והגיע שעת וסתה, אינה חוששת לו. הגה: וי"א דוקא אם עבר הוסת ולא בדקה ולא הרגישה, טהורה בלא בדיקה. אבל לכתחלה צריכה בדיקה.

דברי הפוסקים בחיוב פרישה בגלולות

29. שו"ת רדב"ז מכתב יד - אורח חיים, יורה דעה (חלק

ח) סימן קלו

שאלת: ממני אודיעך דעתי, במקצת נשים ששותות משקה או שאר דברים לעכב ווסתן עשרה או עשרים יום, אם אסור לבעלה לבוא עליה אעפ"י שהיא טהורה דהוי כסמוך לוסתה או לא.

ומסתברא לי דמותר לבא עליה. חדא, *דעיקר איסור לבוא על אשתו סמוך לוסתה לא הוי מן התורה אלא מדרבנן. ו'תו דהוי פלוגתא דרבוותא באיסורא דרבנן, ותו דהרמב"ם והרא"ש ז"ל שאנו נגזרים אחריהם מקילין, ו'תו דאפילו המחמירים יודו בנ"ד, דבשלמא כשאורח מתעכב ללא סבה יש לחוש לו כל ימי משך הוסת, אבל במתעכב על ידי משקה שיש בטבעו לפעול פעולה זו יש לסמוך עליו, וכמו שמועיל ליום הראשון יועיל לשאר ימי משך הוסת, ו'תו שכבר נסו הדבר הזה פעמים רבות שאר נשים והועיל, הילכך יפרוש ממנה היום הראשון של הוסת ומותרת אחר כך. ומכל מקום צריכה בדיקה קודם תשיש, ואף על גב דבשאר נשים אני תופס מילתא מציעתא דאי אית לה וסת קבוע אינה צריכה בדיקה ואם אין לה וסת קבוע צריכה בדיקה בנ"ד הוי כאין לה וסת קבוע וצריכה בדיקה, ואם נסתה אשה זו משקה זה ג' פעמים שמעכב וסתה, מסתברא דמשמשת בלא בדיקה. והנראה לעניות דעתי כתבתי.

30. שו"ת שבט הלוי חלק ד סימן צט

והיינו דנדונה כקבועה לענין זה שלא תראה בימים אלה א"כ גמ בעונה ראשונה אין לה לחוש דכבר יש לה קביעת שלא לראות, ומש"כ הרדב"ז למעלה דבעונה ראשונה תחוש היינו קודם דאסיק מציאות זה דכבר נסתה משקה זאת ואהני לה ג' פעמים, וא"כ באלה שלוקחים כדורים אלה לשנות וסתן ואהני להו ג"כ כמה פעמים לכאורה יראה דאין להם לחוש גם לעונה ראשונה, אלא לאחר הפסקת לקיחת הכדורים שאז הם עלולים לראות בקרוב כידוע.

31. שו"ת מנחת יצחק חלק א סימן קז

כיון דחשיב במתני' ד' נשים דיין שעתן ולא חשב מחבא בהדייהו עיין שם, וא"כ מכ"ש דאין להוסיף על המתני' מסולקת דמים מה

בדקה. והוא הדין דאפילו לכתחילה לא בעיא בדיקה דהא טעמא דמסולקת דמים היא.

23. בית יוסף יורה דעה סימן קפד

אלא דקשה דאם כן היתה במחבוא כיון דדמיה מסולקים נימא דלמאן דאמר וסתות דרבנן לכתחלה נמי אינה חוששת כי היכי דאמרינן במעוברת דהא התלמוד משהו להו אהדדי ושמא י"ל דאף על גב דתלמודא משהו להו אהדדי אליבא דמאן דאמר וסתות דאורייתא לענין דיעבד לא משוינן להו אהדדי להתירן לכתחלה למ"ד וסתות דרבנן דמעוברת דחזינן דכל המעוברות דמיהן מסולקין אמרינן דלמאן דאמר וסתות דרבנן לכתחלה נמי אינה חוששת אבל היתה במחבוא דלא בריר לן כולי האי דהא מסולקת דמים דהא חזינן כמה נשי אף על גב דהווי במחבוא לא ישנו את תפקידם לא אמרינן בה אינה חוששת אפילו לכתחלה

24. בית הבחירה (מאירי) מסכת גדה דף ט עמוד א

אף החרדה מסלקת את הדמים וכל שהיתה במחבא מחמת כרקום או לסטים והגיע שעת וסתה ולא בדקה ולא ראתה מותרת מאותו יום ואילך אף על פי שבשאר נשים אסורה עד שתבדוק ומ"מ אף זו לכתחלה חוששת ליום הוסת אף בוסת שאינו קבוע מפני שלפעמים ממחרת את הדם אף על פי שרוב פעמים מסלקתו מצד שאיבירה מתפרקין בסבתה וכל שכן שאין הדבר מוחלט כל כך שהרי בפרק אחרון ע"א א' אמרו פחדא צמית ר"ל מסלקת את הדמים אבל ביעתותא ר"ל בהלה פתאום מרפה וכדכתיב ותתחלחל המלכה ודרשו בו שפירסה גדה ואין כל הדעות שולטים להכריע בין פחד לבהלה.

25. ט"ז על שולחן ערוך יורה דעה הלכות גדה סימן קפד

סעיף ח

ומו"ח ז"ל כ' דהיה להטור והרא"ש גירסא אחרת בגמרא ולע"ד נראה הדברים כפשוטן דגבי סילוק דמים משום פחד איכא למיחש שמא באותה שעה שתזקק לבעלה יצא הפחד מלבה וכיון שהוא שעת וסתה אפשר שאז תטמא כי אורח בזמנו בא ולא אמרו בה שחרדה מסלקת הדמים אלא אם היתה כל שעת הוסת בחרדה ולא הפסיקה ממנה וזה דבר ברור

26. פלתי על הלכות גדה סימן קפד

ואין דבריו מובנים בדברי רמ"א שכתב לכתחלה צריכה בדיקה, דמשמע מהט"ז דלולי תשימש אין צריכה בדיקה כלל כמו מעוברת, ולא נזכר כן בדברי הרמ"א כלל. וגם פשיטא דלישנא דטור לא משמע דמיירי רק דאסורה לשמש. ולכן נראה סברתו פשוט, דלכתחילה צריכה כל זמן וסת בדיקה, אולי ע"י איזה הרהור או הסח הדעת בדברים אחרים, יסור פחדה ממנה כמעט רגע וא"כ תראה בו, ולכן לכתחלה צריכה בדיקה כל משך זמן וסת, אבל בעבר זמן וסתה ולא בדקה כיון דרבנן היא אין חוששין לכך ומותרת. אך עדיין צריך לעיין מנלן לטור סברא זו:

בו עקב האי יכולת לבדוק בחו"ס תהינה טמאה ללא יודעין, עכ"ד, וברוך שכוונתי.

לעומתם כותב הגרי"ש אלישיב שליט"א (תשובה מתשל"ו): אכן מאלה המשתמשים בכדורים הנ"ל יש אחוז קטן שזה גורם אצלם לדימום. ורצוי איפוא שבפעם ראשונה ושניה תבדוק את עצמה לפני תשמיש ואחרי תשמיש ואם לא תמצא שום דבר יכולה להמשיך להשתמש בהם בלי בדיקה, עכ"ל

33. חוט שני נדה עמוד קלג'

טו אכלה שום וראתה- וכבר התבאר לעיל בסעיף י"ז מהו גדר וסת מחמת אונס והנה מצוי בזמנינו נשים שלוקחות כדורים וכיוצ"ב כדי לסדר וסתן או להקדים או לאחר וסתן וכן נשים שפסק דם וסתן כגון בגיל המעבר וכדו' והן לוקחות כדורים להביא את וסתן ודינם כדין אכלה שום וראתה שחוששת לוסת וכדלהלן דינים העולים:

א אשה הלוקחת כדורים או זריקות וכיוצ"ב כדי לעכב או לדחות את וסתה וה"ה כדורים שמביאים הוסת למי שפסק וסתן כגון נשים בגיל המעבר וכדו' ויודעת מתי יחול וסתה ע"פ השפעת כדורים אלו דינה כדלהלן שאם שינתה ימי ראייתה ע"פ השפעת הכדורים והיינו שראתה ג' פעמים בזמנים אחרים ממה שהיה לה קודם הכדורים הרי היא חוששת לעונת הוסת החדשה אף שלא נקבע ושוב אינה חוששת לעונת הוסת שהיה לה קודם שהשתנה ימי ראייתה ע"י כדורים אלו ואמנם אם פסקה לקחת כדורים אלו הרי היא חוזרת לחשוש ליוס וסתה הקודם אם היה וסת קבוע

ודע שאשה הנ"ל המתחלת ליקח כדורים צריכה לחוש לוסת הקודם שהיה לה לפני לקיחת הכדורים אף שהיה לה וסת שאינו קבוע דלקיחת כדורים אלו לא חשיב כהיתה במחבא (ששם חרדה מסלקת דמים מיד), ואם ראתה אחר כך פעם או פעמיים ע"י השפעת הכדורים או אפי' ג' פעמים ויותר ולא נקבע וסת הרי היא חוששת מהם לעונה בינונית אבל אינה חוששת לוסת הפלגה ולא לימי החודש דוסת הבא ע"י כדורים חשיב כאכילת שום ואם נקבע וסת ע"י הכדורים הרי היא חוששת להן.

34. טהרת הבית חלק א סימן ב סעיף יח

אשה שמשמשת בכדורים הדוחים ומעכבים את הוסת מן הדין אין בעלה צריך לפרוש ממנה בעונה הסמוכה לוסתה והמחמיר תבוא עליו ברכה.

35. ספר פועה חלק ג' עמוד 394

יג. אישה שנוטלת גלולות שאמורות למנוע דימומים בזמן נטילתן, אינה צריכה לחשוש לווסתה.

יד. לאחר הפסקת נטילת הגלולות, האישה צריכה לחשוש שמא תראה דם, החל משלושים ושש שעות לאחר נטילת הכדור האחרון ועד שתראה דם, או עד שיחלפו שבעה ימים, שזה הזמן שהווסת עשויה להתעכב מחמת השפעת הכדורים.

דלא מצינו אף בש"ס ואך חדשים לבקרים מה שהמציאו הרופאים, וא"כ בודאי לא איישר חילם שיהי' עדיף ממחבא, וכמו דהתם צריך בדיקה לכתחילה, נאסור לשמש בשעת וסת, כמו דפסק הרמ"א שם (סעי' ח') אף זה לא עדיף. ... ועי' בתשו' פמ"א (סי' י"ב) דכ' דלא מצינו בשום מקום לסמוך על ד' הרופא באיסור תורה, אלא בענין פק"נ להאכיל ע"פ ביה"כ, או לחלל שבת, משום דאף דאינו ברור לן כד' הרופאים, לא יהי' אלא ספק, וספק פקו"נ דוחה שבת, אבל בשאר איסורים, לא סמכינן אדברי הרופא, שאומר עפ"י הבנתו, שהוא עד או ראה וידע כתיב וכו'

32. נשמת אברהם סימן קצג סעיף א

הרב ד"ר אברהם סופר אברהם

כתב לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: "...וא"כ בזמננו שבדוק ומנוסה שהכדורים ודאי מעכבים את הוסת, מסתבר דיש לסמוך על זה ולהתיר אפילו בעונה הסמוכה לוסת או לאחר עונת הוסת אם בדקה ולא ראתה. ומפורש מצינו בתשובת רדב"ז ... ועיי"ש דמירי במיני משקאות שאין זה כ"כ ברור כמו הכדורים שבזמננו, והוא מצדד שם להתיר. רק יש לברר אם זה גם בדוק ומנוסה שמעכב אפילו טיפת דם כחרדל, עכ"ל. (הערה: זה נכתב לפני שידע שיש אחוז של נשים שמדמדם – ואפילו אם רק טיפה כחרדל – בהתחלת לקיחת הכדורים וראה מה שכתבתי בפיסקה הבא ולהלן – א.ס.א.)

כותב האג"מ לגבי אשה שלוקחת גלולות למניעת הריון ע"י הפסקת הוסת: אבל יש לדעת שגלולות אלו אף שעוצרין הדם גם **גורמים שתראה האשה מעט דם** שלדינא אין חלוק בין הרבה דם למשוה, אבל באשר שהרבה נשים אין רואות מזה דם צריכה בדיקה גדולה בחדש הראשון שתלבש לבנים וגם בין הרגלים נתיח מוך, שמשימות הנשים בימי ראייתן הדם כדי שלא יטנפו בגדיה, כל העשרים יום שלוקחת הגלולות ותבדוק לעת ערב וכשלא תראה דם בחדש הראשון אז יהיה ראייה שהגלולות אין עושים לה שתראה דם, ולא תרחץ כל גופה באמבטיה אלא רק לעשות מקלחת, ולא תצטרך בחדשים האחרים לחוש שוב, וכו', עכ"ל.

וכן אמר לי מו"ר הגרי"י נויבירט שליט"א שהכלה צריכה לבדוק את עצמה כל יום, עכ"ד. ולכאורה למה אין כאן דין של כתם כי הלא בכמות קטנה כזאת גם אין לה הרגשה, וא"כ למה לה לבדוק את עצמה תלבש בגדי צבעונים כפסק מרן ומור"ם סי' קצ סעי' י ולא תצטרך לחשוש? וראה בחזו"א, ציץ אליעזר ושיעורי שבט הלוי. וכנראה שצ"ל שחז"ל לא גזרו על כתמים כי היה אז במה לתלות לקולא, אך בני"ד אדרבא, היא לוקחת תרופה שבמקרים לא מועטים **גורמות לדימום** ולכן אם היא רואה דם יש לה דין נדה. ואמר לי מו"ר הגרי"י נויבירט שליט"א שאעפ"י שכלה איננה יכולה לבדוק א"ע היטב עקב הימצאות הבתולין ויכול להיות שיהיה לה דימום מעט לפני וקרוב ליום החתונה ללא ידיעתה, חז"ל לא הצריכו לה לבדוק כבדיקת אשה אחרי הנשואין ואם היא נקיה במשך השבעה נקיים, מותרת לבעלה. אך כל זה בדרך הטבע, אמנם כשהיא לוקחת תרופה וכתוצאה מזה יש לה דימום קל ולא תבחין

¹ לחוט השני דינו כאכילת שום ולא כמחבוא ונפק"מ שעד ג' פעמים ממשיכה לחשוש לוסת קודם

טו. אם בכל אופן לא ראתה וסת לאחר הפסקת הגלולות, אחרי שבעה ימים תבדוק בדיקה פנימית, ואם היא נקייה - מותרת לבעלה אף באישות.

טז. במקביל לפרישה, וכדי לחשב ולקבוע את ימי הפרישה, תרשום האישה במשך שלושה חודשים את זמן נטילת הגלולה האחרונה ואת זמן ראיית הווסת אחר כך. ההפרש הקצר ביותר ביניהם, הוא וסתה הקבוע כל עוד היא נוטלת גלולות אלה כסדרן.

יח. לאחר שהאישה מפסיקה להשתמש בגלולות בפעם הראשונה, חוששת כפי שנכתב לעיל. לאחר מכן, אם היה לה וסת קבוע, היא חוזרת לחשוש לווסתה הקבוע. ואם לא היה לה וסת קבוע, חוששת לעונה בינונית וליום החודש מראייתה האחרונה, וכשתראה פעם נוספת, תחשוש גם להפלגה.